

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Tisztelt polgártársaink!

Magyarország népe a most érvénybe lépett választási törvényekkel új korszakot kezd. Vége az erőszak, a vesztegetés, a hitegetés gyalázatos idejének! Népünk végre elérte azt, hogy szabadon gyakorolhatja legszebb alkotmányos jogát; mert a meggyőződésen alapuló közakarat, az új választási törvények folytán, többé nem önámítás, hanem megvalósítható s megvalósítandó fenségi joga a népnek.

Immár nem vagyunk szabadakaratunktól megfosztott rabszolgák. Egyformán urak vagyunk. Úr lett a nép, a népnek az a része is, amely 1848. előtt ki volt zárva az alkotmányosság sáncaiból; mikor a nagy zöm helyett egy kis töredék, a nemesség választott és alkotott törvényt a nemzetnek a nemzet nélkül.

1848-ban kimondották a jogegyenlőséget, szabadságot s elvben jogokat nyertünk.

Amde 1848. óta napjainkig a nép alkotmányos jogai csak a papíron voltak meg, de nem az életben; mert hiányzottak e jogok gyakorlásának törvényes biztosítékai. Még az is típortá a nép jogait, aki talán nem is akarta. Hiszen a porban feküdtünk, pórnép, paraszt volt a nevünk.

Szóval, 1848. a vagyont illetőleg leoldozta ugyan rólunk a jobbágy-ság bilencseit, de a politikai jogokat illetőleg a nép kezéin hagyta a béklyók töredékeit. Ugy voltunk mostanáig, hogy a nép szavazhatott, de nem akarhatott. Jaj volt annak, aki akarni merészelt; mert ha nem volt elég lábairól lekapni a vesztegetés s az ámitás, hát lesújtott rá a bosszu erőszaka.

Igy sinlődött a nép kórágéhoz nyűgözten, betegen, halálos sebek-től véresen; így súlyodt hazánk mélyebbre és mélyebbre az erkölcsi és vagyoni romlás ingoványába!

Ha mozdulni, talpra akart állni a nép, rá vetette magát a hatalom s a vagyon egész súlyával és viszsanyomta. Ha tisztán akart látni, nem láthatott a politikai hazugságok, a lelkiismeretlen ígéretek szövésvesztéses fátyolától. Egy törekvésben minden párt találkozott: abban, hogy a népet lóvá kell tenniük.

Ez volt az oka, hogy eddig hatalmi parancs, dúsgazdag családok, felekezetek és nemzetiségek szövetekezete irányította a választásokat, nem a nemzet közjára, nem a nép érdeke. Fondorlatok, rászédé-

sek, körmönfont hazugságok görbe útjain sántikált a régi politika; ezeknek a szennye tette undorítóvá és sokat szenvedett hazánkra kárhózatossá a választásokat s a törvényhozás működését. Csordaként terelték a népet önmaga ellen az urnához, hogy a hatalmi kényvel kinevezett, vagy a hazug ígéretekkel felkapaszkodott képviselőt bambán megbámulja s egyegy borizú éljennel üdvözölje.

A népre így pióczaként rátapadó honatyák aztán nem a nép boldogulását keresték, hanem azon törték magukat, hogy a telhetetlen Ausztria határt nem ismerő zabáltatásával biztosítsák pártfogó minisztereiknek a bársonyszéket, — vagy az ellenzéki vezérek magánérdekeit szolgálják. Országgyűlésünk ily módon kölcsönös kenyérbiztosító társasággá súlyodt, a kormányzóit tiszt pedig majdnem családi kiváltsággá silányodott.

Igy lett Magyarországból, Európa Kánaánjából, nyomor és siralom völgye. Iparunk elpusztult, kereskedelmünk idegen pórásra került, földművelésünk pedig veszteséges vállalkozássá zsugorodott, úgyanyira, hogy éhező népünk csapattól vándorol Amerikába. A mit el nem érhetett a tatár, török és német zsarnokság, immár csaknem beteljesítette államférfiaink önzése a költő szomorú jóslatát:

„... Pusztulunk, veszünk,
Mint oldott kéve széthull nemzetünk!”

De hát nem természetes-e nemzetünk ihlyetén való elzüllése? Ha mindjárt a világ minden kincsét vallhatnók is a magukénak, nem fogyna-e el ez is hamarosan, ha belőle évenként 60—80 milliót az út sarába dobálunk. S mi nem ezt tesszük-e? Nem adunk-e évenként a közös teher-viselés s a vámok révén ekkora, vagy ennél is nagyobb összeget az irántunk ellenséges indulattal viseltető Ausztriának? És ez a pénz onnan soha vissza nem térül. Ennyivel lettünk s leszünk szegényebbé minden esztendőben; ezért hanyatlik országunk, ezért züllik, rongyosodik a magyar nép.

Belátták ezt azok is, akik a közösgy hiveinek vallják magukat, úgy, hogy már ma bátran mondhatjuk, hogy minden párt, a kormány, sőt maga Felséges királyunk is azon van, — hogy visszanyerje hazánk gazdasági önállóságát.

Hiszen állami függetlenségünk élő személyesítője maga a korona. Ez az oka, hogy a mostani vá-

lasztásoknál könnyű a választópolgárok dolga; mert az ország függetlenségét segíti elő akkor is, ha kormánypárti jelöltre adja a szavazatát. Annál is inkább könnyű a választók elhatározása, mert a mostani kormányról minden párt nyíltan elismeri, hogy a jog, törvény és igazság uralmát akarja hazánkban megalapítani.

Csongrádváros választópolgárai örömmel látjuk, — hogy a béke, egyenlőség, egyetértés, testvériségnek, a 48-ban megkezdett szabadelvű reformok, európai polgárosodás irányának ujjá teremőjét üdvözölheti a jelenlegi kormányelnökben, a rideg, önző párturalom zsarnoka helyett.

Végre olyan kormányunk van, amelynek programja a 48-iki szabadelvű reformok, polgárosító irányának folytatását képezi.

Tovább fejlesztését annak a szabadelvűségnek, amely a mások jogait tisztelven, a pártok fölé bir helyezkedni, — a közigazgatásilag széttagolt, a pártosztályok és érdekek által szétbomlott, az erkölcsi-cseiben megromlott, a családi, felekezeti, a nemzetiségi Magyarországból egy új, erkölcsi-cseiben összetartó, az uniót tovább fejlesztő és Szt. István koronájában egybefoglalt, egységes magyar nemzetet, s ennek birtokában egy hatalmas magyar birodalmat akar és tud teremteni.

Jól tudjuk mi, hogy csak ily úton lehet az ország is független és önálló, ha erős böles, ha igazságos, és pártatlan kormánya van.

És mit láttunk eddig? Az ország függetlenségét hogyan akarták megvalósítani?

A magyarok kormánya ellen épen a magyar alföld népét vezették harczba s a polgárosításért, a földművelés érdekeiért, a nép függetlenségeért sehol sem volt kevesebb érzék — mint épen a magyarság képviselői közt, akik megengedhetőnek tartották, ha a nép továbbra is lenézett paraszt maradt, — ahelyett hogy független polgári osztály teremésén fáradoztak volna: mialatt a német, tót és oláh nép rohamosan haladt a polgárosodás útjain, úgy hogy az ipar, kereskedelem terén a magyarság elmaradt — csak a pártviszálykodásban nem engedti az elsőbbséget.

Bűnnek tartanók tehát, ha ezt az 1848-iki európai eszmék, modern elvek folytonosságával, az unióra épített szabadelvű kormányzati irányt nem támogatnók.

Eppen akkor nem támogatnók mikor az egységes magyar nemzeti állam teljes kiépítését, önállóságát, függetlenségét, fölséges királyával egyetértőleg, az egyedül helyes tehát nem erőszakos, hanem törvényes uton akarja megvalósítani.

Mikor annak a régi magyar szövetségi politikának elvei alapján, (t. i. a Szt. István, az Árpádok és Hunyadiak tervei alapján, amely terveket eleink bölcsessége, — később a pragmatika szankezióban törvénybe ígatással szentesített, — hogy a széthúzó elemekkel bővelkedő magyar birodalom integritását biztosítsa) határaink és nemzeti létünk védelmére újabb, kedvezőbb kiegyezést akar kömi régi szövetségeseinkkel, — a szétbomló Ausztria népeivel — (hiszen a szövetségi politika szükségét az Árpád-kori magyar nemzeti politika hagyományai igazolják) akkor teljes erőnkől azon kell igyekeznünk, hogy támogassuk törekvéseiben és az új kiegyezés folytán a Habsburgok birodalma olyan a lakot nyerjen, — mint Hunyady Mátyás idejében volt.

Igenis az állami függetlenség egyedül helyes útja ott van, abban a szövetségi politikában rejlik, — amelyet az Árpádok, a Hunyadyak becsületes félhez illőleg, de eszélyesen tudtak kihasználni.

Ámde a függetlenségi politika — a magyar polgári osztálynak, a nemzeti egységnek megteremtésénél, épen az alföld sikjairól hiányzik.

Hiszen mit látunk?

Nem lévén polgári osztálya az alföldnek, épen itt áll szemben egymással késhegyig menő harcban a nép. Magyar a magyar ellen küzd, testvér a testvér ellen harcol. Minő állapotok ezek! És ezzel a vad harcokra emlékeztető pártviszályokkal akarják az állami függetlenséget, a nemzeti egységet megteremteni? mikor 1848 óta szakadatlan polgári háboru folyik épen a magyarság közt, ahelyett, hogy egymást támogatva mozdítanák elő a közjót, hazájuk és városuk közjavát.

Hála Istennek a párturalomnak vége szakadt. Az a párturalom — amely az ország vegyes ajku népei közt, sőt maga a magyarság közt is a békét, a nyugalmat, az egyetértést esztelen erőszakosságával, — önző kezeivel durván feldulta.

Valósággal bűnnek tartanók, ha mi, a Tisza-Duna síkjait lakó, magyarság továbbra is gyengíteni akarnók a magyar nemzeti párturalom kormányát, s arra kényszerítanók, hogy erejét, életének gyökereit ne fölünk vegye, ne bennünk keresse, hanem a nemzetiségek ragaszkodásában, s azok jóindulatu támogatására támaszkodják, amit esetleg jutalmazni kellend.

Ma már tisztában lehetünk mindannyian, hogy a magyar népnek nem szabad a magyar nemzeti kormányal és egymással harcban állani: mert mind a kettő gyengül és erkölcsi romlanak.

Ma már tisztában vagyunk azzal is, hogy egy erkölcsi uszta,

egy pártatlan és modern szellemtől áthatott kormány áll fölöttünk, amely a durva kezekkel feldult jogrendet, békét akarja helyreállítani, a párturalom féktelenségeit orvosolni, sőt nagyszabásu víziutak kiépítése által épen a magyar kánaán népének boldogulását akarja megvalósítani.

Most tehát nem szükséges, hogy a képviselőjelölt pártállásra legyünk csak tekintettel; hanem inkább azt kell mérlegelnünk, hogy mennyi hivatottsága van a törvényhozói tiszt betöltésére, milyen igyekezetet tanusított a multban arra nézve, hogy a nép üdvét célzó, szabadelvű törvények alkottassanak. Mert a 48-iki szabadelvű reformokat épen a jelenlegi kormány törekszik megvalósítani.

Hogy a választók így járjanak el, kétszeresen szükséges ez nálunk Csongrádon, mert városunk súlyos anyagi helyzete, erkölcsi életének megbontott békéje azt követelik, hogy oly képviselőt küldjünk a törvényhozásba, aki az ország általános, nagy érdekeivel össze tudja egyeztetni s érvényesíteni akarja városunk különleges érdekeit is. Nekünk ilyen képviselőre van szükségünk, hogy a zavartalan béke és nyugalom helyreálljon, kimeneküljünk az eladósodásból s megszerezzük városunk erkölcsi és anyagi fejlődésének feltételeit.

Szóval oly képviselőre van szükségünk, a ki tud is, akar is, tehet is, úgy az országért, mint nyomasztó viszonyokkal küzdő városunkért.

Ilyen férfiu városunk nagy fia Szivák Imre, a ki államférfiúi működésével bizonyosságot tett arról, hogy igaz barátja a népnek, tantoríthatlan bajnoka a szabadelvű haladásnak s buzgó elősegítője az ország jólétének, a minek az emelkedéséből és megszilárdulásából természetesen következik hazánk önállósága.

Ime azt is, hogy az 1848-diki szabadelvű alkotások végre valahára valóra váltak, hogy a népnek az alkotmányos jogok szabad gyakorlása biztosított az új választási törvényekkel, első sorban Szivák Imrénck köszönhetjük.

25 év szakadatlan küzdelme alatt 4 ízben buktattak el a honatyák ezt a törvénytervezetet, míg végre dr. Szivák Imre előadói javaslatára, fáradhatlan buzgolkodására, törvény lett belőle, az ötöd ízben megújított küzdelem fényes sikere gyanánt.

Ma már alkotmányos jogait szabadon gyakorolhatja bárki is, akit a választók névsorába felvettek. Egyenlők, szabadok vagyunk, s mint ilyeneknek, egyedül a meggyőződés szavát kell követnünk, hogy hazánk és városunk javát előmozdítsuk.

Egygyé kell formni minden magyar szívnek, a közös édes hazaszeretetében, városunk felvirágoztatásának szent munkájában.

Tisztelt választó polgártársaink! Az új választási törvény óta szabad hazának független polgáraivá letünk, holott eddig szabad hazának letiport, elnyomott, elsanyargatott,

lenézett rabszolgái voltunk, akiket az erkölcstelenségre és pártoskodásra, érdekszövetségre alapított politika csak akkor vett észre, ha ránk szorult, hogy szekerét toljuk, mint az igavonók.

Ez a politika erkölcstelen, embertelen volt, amely ígéreteket tett, amely papiroson ugyan az egyenlőséget, szabadságot, függetlenséget hirdette és azt törvénybe ígtatta: ámde nem sietett azok megvalósítására, ígéretei beváltására feláldozni miden erejét. A hiszékeny nép vért ontotta és életét áldozta ezekért az irott malasztokért. És az eredmény? Koldus tarisznya és vándor bot lett jutalma a hosszú reménykedésnek, véres áldozatoknak és annyi szenvedésnek.

Tisztelt polgártársak! Hogy ez az erkölcstelen politika megszűnt, hogy a szabadság, a béke és testvériségnek hajnala felragyogott, azt a nép igaz barátjának köszönhetjük. Neki köszönhetjük, hogy megkellett szünnie az ur és szolga, a szegény és gazdag közt való különbségnek a törvény előtt: neki köszönhetjük, hogy végre levétek rólunk a pór-nép, a paraszt nép elnevezése és polgárokka tettünk. Hiszen botor ábránd volt állami függetlenségre törekednünk, mielőtt nem igyekeztünk a népet felemelni a porból, a sárból, a szegénységből, nyomorult helyzetéből.

A magyar nép más, becsületes, emberségesebb politikát kíván az eddigi uri hunczutságnál, amely csupa ígérlet, csupa rászedés és becsepásból állott, annélkül, hogy a nép anyagi sorsán igazán segítettek volna. Legalább a békét ne dulták volna fel a félszázados pártviszályok!

Szivák Imre a nép barátja, a béke apostola: az ő zászlaja alatt feltaláljuk végre egymásban a testvért, a polgárt. Hisz mindnyájan egy édes hazának fiai, testvérek — magyarok vagyunk!

Ez a városunknak jobb jövőt ígérő meggyőződés indított bennünket arra, hogy dr. Szivák Imrének fölajánljuk a jelöltséget mi, a kik félretéve a pártok jelszavait, egyet írtunk nemzeti lobogónkra, még pedig azt, hogy Csongrád népe fölhalgyva az annyi átokkal sújtó viszálykodással, testvéries egyetértéssel, válllvetve segítse elő városunk fejlődését, gyarapodását.

Ő örömmel fogadta ajánlatunkat, mert — a mint mondotta — Csongrád fiának érzi magát s mi sem lehet rá boldogítóbb, mintha e nagyokra hivatott város s derék népe jobb sorsán munkálkodhatik, főleg akkor, mikor az országra nézve oly nagyszabásu tervék főgnak, a jövő országgyűlésen tárgyalatni, mint a víziutak kiépítése és a földadó kataszter, amelyek épen Csongrád népét érdeklik leginkább.

Azonban ő vele hazánk nagy érdekei parancsolnak. Ezek a mindennél szentebb érdekek töle azt követelik, hogy a hozzá lelkesedéssel ragaszkodó fehértemplomi kerület mandátumát tartsa meg; mert ennek a kerületnek a népe

nemzetiségekből áll s így, ha ő elfordulna tőlük, könnyen megeshetnék, hogy onnan nemzetünk ellensége kerülne az országgyűlésre.

Ebből az okból csak azt teheti, hogy maga helyett az ő második énjét, vejét, *dr. Baross Jánost*, a nagy miniszter méltó öcsését, ajánlja jelöltünkül.

Kijelentette, ha Csongrád népe elfogadja *dr. Baross János* jelöltségét s neki juttatja a mandátumot, ezt úgy tekinti, mintha őt — Szivák Imrét — választottuk volna meg. Ő ebben az esetben nemcsak Fehértemplom, hanem *Csongrád* képviselőjének is érzi magát s mindent elkövet Csongrád és népe igazaiért.

T. Polgártársak! mi természetesebb, minthogy mi nemcsak készséggel, hanem túlradó örömmel fogadtuk ezt az ajánlatot; mert hát Csongrádnak ilyképpen két képviselője lesz, akik oldalunk mellett állanak nehéz küzdelmeinkben.

Meg vagyunk győződve, hogy a csongrádi népet is örömmel tölti el ez a híradásunk s lelkesedve kiáltja velünk:

Éljen képviselőjelöltünk, dr. Baross János!

Ezt annál is inkább tehetjük, — mert *dr. Baross János* szintén kiváló tehetségű férfiú, aki sok tudással, lankadatlan buzgalommal és vasakarattal küzdött és küzd a mezőgazdák érdekeiért az «Országos Gazdasági Egyesület»-ben mint ennek titkára, s a hírlapokban mint hivatott író.

Dr. Baross János az ország egyik legjelesebb nemzetgazdája, — aki ha Egán Edére a felvidéki ruthén nép megmentése bizott, épúgy szinte rátermett arra, hogy az alföldi magyarságnak megmentésére is, — hasonló mozgalom élére állíttassék.

Dr. Baross János szeretettel csüng a magyar földön, e véráztatott föld munkás népén s szinte hivatott arra, hogy fáradhatlan tevékenységét a magyarság megmentésére szentelje.

Fogadjuk tehát szeretettel őt mi is, csongrádiak, az aranykalászos rónaság fiai.

Éljen dr. Baross János!

Legyen az ő megválasztása kifejezése lórró szeretetünknek *dr. Szivák Imre* iránt — azért való hálánknak bizonyosága, hogy a népszabadság uralmát a törvénykönyvből az életbe vitte át. Mutassuk meg, hogy mi Csongrád népe értettük meg legelőbb az új törvény lelkét, a jog, törvény és igazság békülő szellemét. Mert abban a pillanatban amint egyenlő polgárok lettünk az alkotmányos jogok gyakorlásában, azonnal megszűnt a pártviszály közöttünk: fölismerünk egymásban és becsülni tudtuk a magyart, az édes testvért. S ha ezt a zászlót követjük, — a tiszta erkölcsök, a béke, a testvériség elveit: úgy nagygyá, virágzóvá tehetjük Csongrádot az összes alföldi városok fölött — s boldog lesz Csongrád népe — annyi balserenese és viszály után.

Éljen a haza!

Tisztelt képviselő-jelölt úr! Az előbbi-

ekben polgártársainkhoz szólottunk, — a következőkben önhöz emeljük szavunkat; hadd tudja meg a nép egyszerű fiaitól, hol és mi fáj minékünk.

Egy évezrede élünk itt a Tisza hátán. Ennyi idő alatt sem az ellenségek hatalma, sem a neki bősztült elemek csapása el nem űzhetett erről, a tőlünk anyaként szeretett földről.

Most nem riaszt bennünket harcok veszedelme, biztonságban élünk a hegyek-ként meredő töltések alatt, — ez a nép mégis csüggeteg s a nyomor elől messze idegenbe szállanak beteges vágyai.

Nem jól van ez így s hogy ne így legyen: elmondjuk egyszerűen, őszintén, — hogy mit kell tenni a törvényhozásnak.

Nem követelésekép, hanem csak jámbor óhajtsásként, tájékoztatásul adjuk elő az alábbiakat, amiket Csongrád népe pártkülönbség nélkül üdvösnek vél magára és a hazára.

Őszintén megvalljuk, hogy mindezek elmondására az a keserű tapasztalat vezetett, hogy képviselőink eddig keveset törődtek s még kevesebbet tettek a nép szegényebb rétegeiért. Oka ennek talán az, hogy a választásoknál eddig vajmi kicsiny szerep, vajmi kevés szó engedtetett a szegény embernek. Ez nem volt rendjén, mert hát a választás nem afféle úri bál, ahol csak frakkban lehet megjelenni. Itt mindenkinek joga van a szerephez s éppen a szegénységnek kell a szavát hangoztatnia, mert hát ez sínlődik a legfájóbb sebektől ennek van oka a legtöbb panasza. Tisztelt képviselő-jelölt úr, hallja tehát és szívelje meg a nép panaszát!

Kérjük m. t. képviselő-jelölt urat, méltóztatásuk működésével az imitt következők teljesedését elősegíteni:

Szakítani teljesen a régi, erkölestelen politikával, a mely a hangzatos ígéretek be nem váltásában nyilatkozott meg úgyannyira, hogy törvényeink is csak írott malasztok maradtak a papíron, az életben önkény és hazugság uralkodott.

Törvénybe ígtatták a népszabadság elvét — de nem biztosították azt semmivel a nép számára, egész a kuriai bírósáig. Törvénybe ígtatták a jogegyenlőséget — de merjünk csak erre hivatkozni a hivatalos szobákban? Hiszen törvénybe ígtatták az ország állami függetlenségét is — de hát ezt nem veszi komolyan maga a törvényhozás sem, mert ugyan mit tett, hogy független legyen az államot képező polgárság, a nép, a nemzet? A függetlenségi eszmét ezután minden magyar törvényhozónak szívében kell hordoznia pártkülönbség nélkül. Követelni fogjuk tehát a nagyfontosságú törvények komoly megvalósítását, és ekkor fogja tisztelni mindenki a törvények hatalmát.

Az államosítás kérdései helyett sokkal kevesebbet kívánunk. Csak azt óhajtjuk legalább, hogy a magyar néppel a hatóságok emberséges módon bánjanak. Hisz nem vagyunk mi ellenségei a szorgalmas, kötelességtudó tisztviselőknek. Ámde sok keserű tapasztalatot szereztünk arra nézve, hogy kevés olyan ember van a közigazgatási tisztviselők közt, aki velünk oly atyai jóindulattal foglalkoznék, mint azt *dr. Szivák Imre* képviselő tette és teszi a legszegényebb polgártársunkkal is.

Nem panaszképp mondjuk — hogy sokszor eltévedt a szem — előt egyik-másik alárendelt tisztviselő azt, hogy ő nem a nép főle van helyezve, uralom végett, amelyvel viszályt hintsen a közéletbe. Csak arra utalunk, miszerint égető szükség immár, hogy a nép is barátot, testvért lásson a méltatlanul való, igazságos tisztviselőben, viszont abból az elfogultságából kivetkőzzék, amelyvel lenézi a magyar hatóságokat. Mert hiszen sokszor tévedhet a nép bírálata is, főleg ha nincsen arra való hajlandóság az emberekben, hogy az ellentéteket a közéletben kibékítsék, vagy a háborgó szenvedélyeket lecsillapítsák, mert a viszálykodó felek közé nem akarnak belekeveredni.

Erre nézve ha a béke állandó lesz. — egyetértőleg óhajtjuk, hogy a városi közigazgatás minél előbb foglalja vissza a régi alakját és rendezett tanácsa visszaállíttassék.

A községi terhek leszállítását azonban ennek daczára is kivihetőnek tartjuk, — mert a nagy uradalmak, puszták belevonása által a szegény csongrádmegyei községek oly hatalmas erőt nyernének, hízartásuk fedezésére, — hogy a pótdiók aránytalan nagysága rohamosan lepadna. Ez a sérelem, az óriási uradalmak kivonása a községi terhek viselése alól, Csongrádvármegye összes községeinek nagy sérelme.

Az őstermelésben, a földművelésben tudjuk a magyar nemzet alapjait. Azt tartjuk, akié a föld, azé a haza; azt tarjuk, hogy a magyar föld a magyaroké legyen.

A magyar föld érdekei istápolására kell összefogni a nemzet összes erőinek, e körül kell kidömbörogni az ország politikájának.

A nemzet politikai önállóságának, a hazafias erények fejlődésének, általános művelődésünk gerinczét a közép-birtokosban tudjuk.

Fájdalommal látjuk a magyar közép-birtokos osztály pusztulását.

Azért követelünk intézkedéseket, amelyek a közép-földbirtokos osztályt a hol még áll, támogatják, a hol már elpusztult, újra teremtik.

Kívánjuk a minimum felosztatlanságát, és az otthont mentesítő intézkedéseket.

Kívánjuk a kötött birtokok helyes kezelését, farm-bérletekké való átalakítását s mindezen viszonyok pénzügyi rendezésénél az állami szavatosság közbelépését.

Kívánjuk a földbirtok művelési eszközeinek lefoglalhatlanságát.

A telepítések, parcellázások és a birtokviszonyok egyéb szabályozását csak a járadékadó törvénybe ígtatásával és oly szervezetek létrehozatalával véljük keresztül vihetőnek, amelyeknél az állam jótálló ereje a mainál nagyobb mértékben teszi lehetővé az olcsó pénzbeszerezést.

Elérkezettnek látjuk az időt arra, hogy a magyar föld ma elviselhetetlen terhének általános konverziójával is alaposan foglalkozzunk, s azt hisszük nem csalódunk, ha kutatásaink élet ezen a téren is a járadék elve felé irányítjuk.

És amikor most előadtuk ohajainkat, tartozunk annak kijelentésével: hogy miután jól ismerjük az ön rendkívüli munkásságát: az itt felsoroltak megvalósításában szívünk-lelkünk egész tűzével, erejével fogjuk önt nagy feladatai teljesítésében támogatni. Mert kijelentjük nyíltan, hogy az ön küzdelme a mi küzdelmünk is, az ön programja a mi programunk is, az ön sikere a mi sikerünk is lévén: s ezért az országgyűlés 5 évi időtartama alatt szakadatlan érdeklődéssel és tevékenységgel mindig oldala mellett leszünk, s nem szűnünk együtt küzdeni hazánk és városunk üdvé, — békéje érdekében, amíg közös ohajtsaink a nép javára és boldogulására meg nem valósulnak.

Isten minket úgy áldjon, úgy segítjen!

**Csongrádváros közbékéjének
visszaállítására alakult**

Szivák-Baross-párt.

UJDONSÁGOK.

— **Ma délután 4 órakor** *dr. Szivák Imre*, *Baross János* és *gróf Károlyi Sándor* urak városunkba érkeznek. Este a polgári kör vendégei lesznek.

— **Árlejtes.** A község jövedelmét képező rakpartal, kövezetvám és helypénzszedési jog 1902. évi január 1-étől kezdve bérlet által fog szedetni. Ezen jogok bérbeadása érdekében az árlejtes 1901. évi október hó 18-án délelőtt 10 órakor a község házában fog megejteni. Kívánatos lenne, hogy a bérletet olyan egyén szerezzze meg, ki jövedelmét önkényű eljárással szaporítani meg se kísérelné.

— **Mikor választunk?** A központi választmány tegnap d. e. tartott ülésében az országgyűlési képviselő választás idejét október hó 10-ikére tűzte ki. Választási elnök *Csemeghy Antal*, helyettes elnök *Éder János*; jegyzők: *Szarka Lajos* és *Blázsik Mihály*. Képviselő-jelöltek személyében sincs hiány, mert akár tizet is választhatnánk, csak hogy az a baj, hogy egyet lehet s így előre nem lehet tudni, hogy kié lesz a mandátum.

— **Tűz.** F. hó 20-án este *id. Szilber János* háza leégett, melytől a szomszéd épület is tüzet fogott s az is elhamvadt, szerencse, hogy csendes idő volt, mert különben az a hársor, mely valóságos tűzfészek, nagy veszedelembé hozta volna a várost.

— **Milyen magot vessünk?** című közigazdasági cik-künk folytatása térszűke miatt kimaradt.

— **Figyelmeztetés.** Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter 31384/1901 számú rendelete folytán 1901. évi októ-

ber hó 1-étől kezdve csakis a magyar korona országába szülő postautalványokat lehet a belföldi rózsaszínű úrlapon kiállítani; az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általában a külföldre szülő postautalványok a nemzetközi sárga színű úrlapokon állítandók ki. 1901. évi október hó 1-étől kezdve az Ausztriába, a megszállott tartományokba és általában a külföldre szülő utalványokra nem elég csupán a rendeltetési helyet ráírni, de multhatatlanul szükséges jellegyezni azt az országot is, melyben e helység van. Figyelmeztetik ezért a közönség, hogy saját érdekében kellő gondot fordítson az utalvány úrlap helyes megválasztására és kiállítására, mert oly felek, kik helytelen úrlapon kiállított és ezért a postahivatal által el nem fogadható postautalvány feladását kísérik meg; magukra hárítják a helytelen úrlapok pótlására szükséges új úrlapok kiállításával és felszerelésével járó fáradságot, költséget és idővesztéséget.

Felölös szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

BAGOSSY JÓZSEF vas és fűszer üzletében egy jó házból való 13—14 éves fiú tanonezul azonnal felvétetik.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottságától.

625. sz.
ki. 1901.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Úr Ó Nagyméltóságának folyó évi június hó 28-án 41543. szám alatt kelt rendeletével Csongrád község kérelmére az úgynevezett ellési községi közdüllő út áthelyezése céljaira szükséges és Csongrád község határában fekvő területek megszerzése érdekében a kisajátítási eljárás elrendeltetvén, Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága által az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. §-a alapján ezen kisajátítási ügyben tartandó bizottsági eljárás határidejéül 1900. évi szeptember hó 25 napjának d. e. 10 órája, összejöveteli helyül pedig Csongrád község közháza tűzetett ki, s egyidejűleg a kisajátítási tervrajznak és összeírásnak Csongrád község közházánál folyó évi szeptember hó 9-től bezárólag folyó évi szeptember hó 23-ig terjedő 15 napi időközben leendő közszemlére tétele elrendeltetett.

Miről az összes érdekelt felek oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a kisajátítási terveket és összeírásokat a jelzett helyen, a közszemlére tétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik, a tárgyalásnál jogában állván minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen, s minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni, s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, a kisajátítási terv megállapítása felett azonban a bizottság akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Kelt Csongrád vármegye közigazgatási bizottságának Szentesen, 1901. évi aug. hó 29-én tartott üléséből.

Dr. Csató Zsigmond
alispán,
a közig. biz. h. elnöke.

2886. tkvi. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bagossy József csongrádi lakos végrehajtható, valamint Szabó Géza, Rosenberg Ede csongrádi lakosok és Csany község szegény pénztára csatlakozott végrehajthatóknak Ifj. Tábit Gáspár csany lakos végrehajtást szenvedett ellen 69 kor. 60 fillér, 58 kor. 49 kor. 6 fillér és 120 kor. s jár. iránti vég-

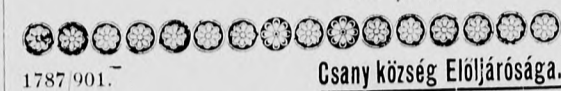
rehajtási ügyében a csany 316 sz. betétben A. I. 1—2 sorsz. alatt felvett Ifj. Tábit Gáspár, Tábit Márta férj. Korom Istvánné, Tábit Eszter férj. Bajoki Jánosné, Tábit Katalin férj. Szarvas Ignácné, Tábit Mihály, Tábit Lajos, Tábit Menyhért, Tábit Vilmos és Tábit Gáspár (nős Varga Máriaival) nevén álló 1374.2 hrsz. 2 bold 1190 □-öl térfogatú szántóföld és 1375 hrsz. 80 □-öl térfogatú beltelek s azon lévő 278 sz. ház a nagy nyomáson a végrehajtási törvény 156 §. d. pontja alapján egészben annak kijelentése mellett, hogy a 42 éven át 16 lrt 74 kr. váltásösszeggel törlesztendő 309 lrt 74 kr. váltásg töke hátralék még le nem járt részleteit a vevő ezen ingatlannal átvenni s azt tovább törleszteni köteles — 1100 kor. 70 fillér utójánlati árban az 1901. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor Csany község házánál árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron alul nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kikiáltott kezébe letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átsegáltatni, az utójánlatot tevő kivételével, ki bánatpénzletétele nélkül is árverelhet.

Kelt Csongrádon, 1901. augusztus 12. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szappanos

kir. járásbíró.

1787/901.

Csany község Elöljárósága.

Hirdetmény.

Csany község alólírott előljárósága ezenel közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező nagykorcsma és vendéglő helyisége 1902 január hó 1-től kezdődőleg (6) hat egymásután következő évre a f. évi szeptember hó 26-án délután 3 órakor Csany község közházánál nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

A haszonbérbe vevő részére a bérlet tartamára egy korlátlan italmérsési engedély az 1899 évi XXV. t.-cz. végrehajtására vonatkozó utasítás 9. §-a határozmányai értelmében, — ha egyébként az 1888. évi XXXV. t.-cz. 5. §-a követelményeinek megfelel, — ki fog adatni.

Csanyon, 1901. augusztus hó 1-én.

Kovács Elemér
h. jegyző.

Somodi János
bíró.

Nagyméltóságú Örgyőf Pallavicini Sándor úr mindszent-alyogi uradalma Pusztaszeri gazdaságában (vasútállomás Kistelek vagy Mindszent) október hó 3-án reggel 9 órakor kezdődő árverésen 25 drb. különféle korú aogot és lippiczai vörű esikő és 16 fog eladatni.

Cs. Sándorfalva 1901. szept. hó.

Urad. Főintézőség.

706 ki. 1901. sz.

Csongrádvármegye közig. biz. h. elnökétől.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr ó nagyméltóságának f. évi július hó 19-én 47925 szám alatt kelt rendeletével a csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizeszabályozó társulat kérelmére a nevezett társulat által létesítendő belvizeszabályozási munkák céljaira Csany és Tömörkény községek határáiban igénybe veendő területekre a kisajátítási eljárás elrendeltetvén, az 1881. évi XLI. t.-cz. 33 §-a alapján ezen kisajátítási ügyben tartandó bizottsági eljárás határidejéül a Csany község határában fekvő területekre nézve 1901. évi szeptember hó 17-ik napjának d. e. 9 óráját és összejöveteli helyül Csany község közházát, — a Tömörkény község határában fekvő területekre nézve pedig 1901. évi szeptember hó 18-ik napjának d. e. 9 óráját és össze-

jöveteli helyül Tömörkény község közházát tűztem ki, s egyidejűleg intézkedtem, — hogy a kisajátítási tervrajzok és összeírások az illetékes Csany és Tömörkény községek közházáinál folyó évi szeptember hó 2-től bezárólag f. évi szeptember hó 16-ikáig terjedő 15 napi időközökben közszemlére kitétessenek.

Miről az összes érdekelt feleket oly figyelmeztetéssel értesitem, — hogy a kisajátítási terveket és összeírásokat a fent jelzett helyeken a közszemlére tétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik. A tárgyalásnál jogában áll minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen, s minden telekkönyvi érdekeltnek a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, megjegyezvén, hogy a kisajátítási terv megállapítása felett a bizottság akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Kelt Szentesen, 1901. évi augusztus hó 26-án.

Dr. Csató Zsigmond

alispán, h. elnök.

Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága h. elnökétől.
ad. 861. sz./ki. 1901.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magyar királyi Miniszter úr Ó Nagyméltósága f. évi szept. hó 13-án 61.904. szám alatt kelt rendeletével a magyar királyi kincstári jogügyi Igazgatóság felterjesztésére a Duna-Tisza-Körösökön alföldi állami közúton Szentes és Csongrád között létesítendő tiszahíd, valamint a hozzá tartozó két oldali feljárók s ezek folytatásaként Csongrád és Szentes között még kiépítendő útrészek létesítéséhez szükséges, Szentes város és Csongrád község határában fekvő ingatlanok megszerzése érdekében a kisajátítási eljárást elrendelvén, az 1881. évi XLI. törvényezikk 33 §-a alapján ezen kisajátítási ügyben tartandó bizottsági eljárás határidejéül, a Szentes város határában fekvő ingatlanokra nézve 1901. évi október hó 7-ik napjának délelőtti 9 óráját, és összejöveteli helyül a vármegyei székhelyű Kistanácstermét Szentesen, a Csongrád község határában fekvő ingatlanokra nézve pedig 1901. évi október hó 8-ik napjának délelőtti 9 óráját, és összejöveteli helyül Csongrád község közházát tűztem ki, és egyidejűleg intézkedtem, hogy a kisajátítási tervrajzok és összeírások megfelelő példányai Szentes város polgármesteri hivatalánál és Csongrád közházánál 1901. évi szeptember hó 21-ik napjától bezárólag 1901. évi október hó 5-ik napjáig terjedő 15. napi időközben közszemlére kitétessenek.

Miről az összes érdekeltet oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a kisajátítási tervrajzokat és összeírásokat a fentjelzett helyen a közszemléretétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik, a tárgyalásnál jogában állván minden tulajdonosnak a kisajátítási terv ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, a bizottság azonban a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekelték közül senki sem jelen meg.

Kelt Szentesen, 1901. évi szeptember hó 15. napján.

Dr. Csató Zsigmond

alispán, a közig. biz. h. elnöke.

Elemi, polgári fiú és polgári leányiskolai

tankönyvek
és rajzszerkek

kaphatók:

Weisz Márk könyvkereskedésében. (Kossuth-tér.)